

Revista de llibres

ESTEVE GARCÍA, F.; JIMÉNEZ CORTÉS, C (dirs.). *La liberalització dels serveis culturals a l'OMC i el seu impacte a Catalunya*. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 2006.
ISBN: 84-393-7322-8

Aquest estudi és resultat d'un projecte de recerca col·lectiva finançat per l'Institut d'Estudis Autònoms. Sis professors de dret internacional de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat de Girona analitzen el règim jurídic actual aplicable als serveis culturals. Tot seguit examinen les actuals negociacions en curs en el si de l'Organització Mundial del Comerç i els efectes que se'n poden desprendre per a Catalunya i els seus poders públics en matèria cultural. Tanca l'estudi una contraposició dels diversos compromisos internacionals en la matèria, assolits en el marc del GATS i de la UNESCO, la incidència directa per a Catalunya, i la necessitat de millorar les vies efectives de participació en les negociacions europees i internacionals. Aquest llibre, fonamental per a l'aplicació de polítiques culturals i de comunicació al nostre país, està dirigit per les professores Francina Esteve García i Clàudia Jiménez Cortés i compta amb l'aportació de Susana Beltran García, Mariona Illamola Dausà, Montserrat Pi Llorens i Esther Zapater Duque.

FLAMAND-LÉVY, B. *Les compétences culturelles de la Communauté Européenne* Aix-en-Provence: Presses Universitaires d'Aix-Marseille-PUAM, 2004.
ISBN: 2-7314-0406-X

Tot i que la cultura ha estat objecte de declaracions solemnes gairebé des del Tractat de Roma, no va ser fins al Tractat de Maastricht que aquest sector va passar a formar part d'un tractat constituït d'Europa. Això no obstant, els estats membres han estat molt recelosos de cedir gran part de les seves competències culturals a les institucions europees. D'altra banda, les competències "de Brussel·les" no han estat creades mitjançant una acció normativa, sinó de forma empírica per la via de la coordinació. A més, es tracta d'unes competències que no persegueixen, en opinió de l'autora, la integració d'un patrimoni col·lectiu, sinó que s'usen com a instrument per enfortir la diversitat cultural dels estats membres, incloses les seves regions. I en aquest laberint competencial, l'autora clou el llibre analitzant el paper d'Europa en les negociacions sobre la liberalització del comerç internacional, en el si de l'OMC. Per tot això, aquest estudi de Bénédicte Flamand-Lévy és pioner pel fet de presentar una sistematització científica d'un àmbit poc delimitat.

GAGNE, G. (dir). *La diversité culturelle. Vers une convention internationale effective?* Montreal (Quebec): Fides, 2005.
ISBN: 2-7621-2627-4

El 31 de març de 2004, el Groupe de recherche sur l'intégration continentale (GRIC), de la Universitat del Quebec, va organitzar una jornada titulada "La diversité culturelle: vers une convention internationale?". Cal observar que el GRIC és un dels organismes degans sobre la integració econòmica internacional. D'altra banda, tant el Canadà com el Quebec sempre s'han distingit per la seva reivindicació per obtenir un tracte específic del sector cultural dins dels tractats internacionals. Així, en el Tractat de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord (TLCAN, NAFTA en inicials angleses) entre Mèxic, els EUA i el Canadà, aquest darrer país va aconseguir davant els EUA que els béns i serveis culturals fossin exclosos de la liberalització comercial. Amb tot aquest bagatge, és comprensible que aquesta jornada esdevingués una fita en el procés de negociació de la Convenció sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals de la UNESCO, també coneguda com la Convenció sobre diversitat cultural. Dels debats d'aquella trobada en va sortir aquest llibre.

GERADIN, D.; LUFF, D. *The WTO and Global Convergence in Telecommunications and Audio-visual Services* Cambrigde (UK): Cambridge University Press, 2004
ISBN: 0-521-83611-5

El llibre reuneix una sèrie de capítols editats per David Luff, soci d'un bufet d'advocats a Brussel·les, i Damien Geradin, professor de Dret i director de l'Institute for European Legal Studies, de la Universitat de Lieja (Bèlgica). L'obra consta de tres parts, la primera de les quals analitza el marc regulatori aplicable als serveis de telecomunicacions en el context de l'OMC. La segona debat el marc actual que regeix els serveis audiovisuals i fa una menció especial de l'impacte de la regulació sobre continguts i la convergència digital en la distribució de programes. També s'hi estudia la protecció, els subsidis i la intervenció pública en el sector. I la tercera part intenta il·luminar el fenomen de la convergència des de diferents punts de vista: un capítol sencer explica el concepte des d'una perspectiva tecnològica, mentre que altres col·laboradors intenten preveure les conseqüències legals i econòmiques que la convergència pot comportar en el comerç internacional d'aquests nous serveis convergents.

TARDIF, J.; FARCHY, J. *Les enjeux de la mondialisation culturelle*
Paris: Ed. Hors Commerce, 2006
ISBN: 2-915286-62-0

En el prefaci de l'obra, signat per Abdou Diouf, secretari general de la Francofonia i president del Senegal, podem llegir que "la globalització que marca la nostra època no sols comporta un creixement dels fluxos de les mercaderies. També transforma la manera com ens representem el món". Dit en altres paraules, la globalització és un procés ambivalent que, d'una banda, multiplica les possibilitats de cada cultura a fer-se present davant d'altres comunitats, però, de l'altra, també comporta el risc que es multipliquin les desigualtats i els desequilibris en el diàleg entre cultures. És aleshores, quan no hi ha diàleg, que es produeix un xoc, el tan anomenat *xoc de civilitzacions*.

Per tal de superar aquesta possibilitat, els autors proposen situar la cultura en el centre de les dinàmiques internacionals, tant en la seva vessant política, econòmica, com social. Amb aquest objectiu, proposen que la diversitat cultural sigui un dels eixos del govern mundial del nou segle XXI i, perquè això prengui forma, proposen, entre altres mesures, la creació d'un Consell Mundial de les Cultures.

UNESCO. *Culture, Trade and Globalisation. Questions and Answers*
UNESCO: París, 2003
ISBN: 92-3-103748-X

Aquest llibret és una mostra més del paper que ha tornat a assumir la UNESCO com a agència de Nacions Unides per impulsar polítiques culturals i de comunicació participatives, equitatives i solidàries. Durant dues dècades, la institució va caure en una hibernació institucional i no va despertar fins que el 2001, amb un nou director general, Koïchiro Matsuura, es va aprovar la Declaració sobre la Diversitat Cultural. A partir d'aquí, el paper de la UNESCO ha anat creixent i en aquests moments la institució torna a ser una referència en polítiques públiques que preconitzen l'especificitat de la cultura, més enllà dels intercanvis comercials que genera.

El llibre s'estructura en 25 preguntes clau per entendre la regulació del comerç de béns i serveis comercials i el debat que actualment està sobre la taula. S'hi responen preguntes com, per exemple, quina importància té el copyright o bé l'Acord sobre aspectes dels drets de propietat intel·lectual relacionats amb el comerç (ADPIC, TRIPS en les inicials angleses) o, encara, quina és l'agenda de negociacions de l'OMC.